

Luty - miłosny miesiąc na pograniczu pór roku

Luty w Puszczy or tym puszczańskim kalendarzu zagościł luty - najkrótszy miesiąc w roku, po staropolsku znaczy tyle, co srogi.

Nie na darmo w średniowieczu nazywano ten miesiąc sieczeń albo strąpacz, ponieważ siecze mrozem i strąpa (ścina) lodem drogi i pola. Tegoroczny luty daje w kość - śniegu coraz więcej, zimno, pada śnieg. Śniegu coraz więcej. Dla większości leśnych zwierząt śnieg oznacza poważne problemy. Coraz trudniej wydobyć resztki zieleniny albo namierzyć gryzonie pod coraz grubszą warstwą. Jest szaro, cicho, pochmurno. A my mimo wszystko z lutego każdego roku z utęsknieniem wypatrujemy wiosny. Może temu, że to ostatni miesiąc astrologicznej zimy. I czy Zimie się to podoba czy nie, niecierpliwa Wiosna już stoi w przedsionku świata, raz po raz wysyłając swoich posłańców. Na początek skowronki i żurawie, na które można się natknąć już w lutym. Przyloty skowronków zaczynają się już od połowy lutego. Wdzięcznego jegomościa łatwiej usłyszeć niż zobaczyć - skowronek śpiewa głośno i bardzo melodyjnie, wznosząc się nad polami, z których powoli ustępuje śnieg. A w końcu miesiąca podniebną autostradę zdominują klucze gęsi powracających do swych miejsc lęgowych na północy. Już wkrótce na niebie będziemy mogli wypatrywać także innych zimowych zmarzluchów wracających z zimowego urlopu: pierwszych zięb, szpaków, pliszek siwych oraz kopciuszków. Tymczasem w dalekich stronach do powrotu szykują się już bociany, muchołówki, trzmielojady, derkacze i inne. Odlatują za to jemołuszki, które niestety nie lubią wysokich temperatur. Jemołuszkom łatwiej będzie dotrzeć na wschodnie, zimne tundry, bo dzień jest coraz to dłuższy. Pod koniec lutego o całe dwie godziny. To dużo więcej czasu na zależenie pokarmu, o którym trudno w biało-szarej śniegowej czeluści i oczywiście -randki. Miesiąc ten jest czasem miłosnych zalotów. W puszczańskim mateczniku także obchodzone są Walentynki...

Podniebne gody czyli tzw. toki odbywają w tym czasie bieliki. Te piękne, potężne ptaki łączą się w pary na całe życie, dla nich lutowe powietrzne akrobacje to jak odświeżenie zawartego związku. Na stałe łączą się w pary także sóweczki - najmniejsze puszczańskie sowy. One również w lutym odbywają swoje gody, nawołując się nawzajem melodyjnym gwizdaniem. Wraz z początkiem lutego miłosną pieśń rozpoczyna również sikorka bogatka, dumnie preżąc czarny frak skrzydeł okrywający żółtą koszulę. Gdy nocą zalotny śpiew sikorek milknie do głosu dochodzą puszczyki - dla nich luty to również początek randkowania. Strzała amora dosięga także kruki. Krucze toki, mające miejsce właśnie w lutym są wyjątkowo widowiskowe - ptaki szybują to w górę, to w dół, szybują, by za chwilę pikować, zwodzą się w powietrzu, a przy tym nieustannie się nawołują.

Miłosna aura ogarnia nie tylko mieszkańców koron drzew. W lutym rodzą się małe borsuki. Gody zaczyna rzadki leśny samotnik - ryś. Okres godowy trwa od dwóch tygodni do miesiąca. Drapieżniki te, jak na koty przystało, najpierw przez kilka tygodni głośno się nawołują o zmroku i w nocy, a następnie łączą się w pary i „chodzą” ze sobą przez wiele dni. A w maju przychodzą na świat 2-3 puszyste kuleczki... Miłosna aura nie omija także wilków. Są to bardzo rodzinne zwierzęta - żyją w grupach rodzinnych, tzw. watahach. Wilki tworzą jedną z najbardziej zorganizowanych i trwałych struktur społecznych spośród kręgowców. Nie zdziwi więc fakt, iż wilki łączą się w pary na całe życie. Ale prawo do rozrodu ma stojąca na czele watahy para - basior alfa i wadera alfa.

Czas na miłosnych igraszkach spędzają także przebywające większość czasu w żeremi bobry oraz wiewiórki. Te ostatnie dość często można spotkać przemykające po ziemi wśród drzew. Prawdopodobnie szukają ukrytych pod korzeniami drzew oraz ściółce zapasów pożywienia zebranych jeszcze jesienią. Zimowy bufet oferuje pyszne żołędzie, smakowite pędy i nasiona na wynos. Poszukiwania z pewnością ułatwia brak śniegu. Trzeba tylko odnaleźć ukryte skarby. A że dobra pamięć nie jest mocną stroną uroczych wiewiórek, być może na wiosnę wykiełkują zapasy którejs z rudych zapominalskich.

Choć zima trwa w najlepsze, w puszczy zauważyć można pewne ożywianie wynikające nie tylko z powodu miłosnych randek. Także za sprawą drzew - w lutym, gdy tylko się nieco ociepli, zakwita leszczyna, która „kotki” wykształciła już jesienią. Pyli będzie także olsza czarna. A pod koniec lutego na bezlistnych pędach możemy zaobserwować niepozorne, ale jakże pachnące, różowe kwiaty wawrzynka wilczyłyko. Czuć wiosnę, czuć wiosnę...

Luty, usytuowany na styku pór roku jest niezwykłym miesiącem także w staropolskiej obrzędowości. Przed nadejściem wiosny starano się zapewnić sobie powodzenie, urodzaj i ochronę na cały następny rok. W polskiej

tradycji luty upływa więc pod znakiem zabiegania o ochronę od wszelkich nieszczęść i chorób- poczynając od święcenia w kościołach świec gromnicznych, poprzez święcenie „błazejek”, a dwa dni po nich- chleba, soli i wody w dniu św. Agaty, aż po 14 lutego - dzień św. Walentego, patrona od chorób układu nerwowego. Ale to także czas ostatnich zabaw - ostatków karnawału, tuż przed Wielkim Postem. A jako że w regionie Puszczy Białowieskiej kultury mieszają się, to w okresie gdy wierni kościoła katolickiego sypią sobie głowę popiołem, symbolicznie otwierając czas wielkopostnej zadumy, prawosławni mieszkańcy regionu hucznie obchodzą ostatni tydzień karnawału (Maslenica). Ale to już całkiem odrębne historie...

Katarzyna Miszczuk

luty w Puszczy

Image not found or type unknown

luty w Puszczy

Image not found or type unknown

luty w Puszczy

Image not found or type unknown

luty w Puszczy

Image not found or type unknown

luty w Puszczy

Image not found or type unknown

luty w Puszczy

Image not found or type unknown

luty w Puszczy

Image not found or type unknown

luty w Puszczy

Image not found or type unknown

luty w Puszczy

Image not found or type unknown

luty w Puszczy

Image not found or type unknown

luty w Puszczy

Image not found or type unknown

luty w Puszczy

Image not found or type unknown

luty w Puszczy

Image not found or type unknown